
Obsah

Úvod	11
------------	----

TEORETICKÁ VÝCHODISKA SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKY

1 Vymezení speciální pedagogiky	13
1.1 Vymezení speciální pedagogiky, jejího předmětu a cílů	13
1.2 Pojetí a charakter speciální pedagogiky	15
1.3 Členění speciální pedagogiky	20
1.4 Souhrn	21
2 Znevýhodnění a integrace	23
2.1 Znevýhodnění a jejich klasifikace	23
2.2 Znevýhodnění a možnosti integrace	29
2.3 Souhrn	31
3 Základní metody pro diagnostiku a praxi	33
3.1 Speciálně pedagogická diagnostika a její obecné cíle	33
3.2 Charakteristika speciálně pedagogické diagnostiky	34
3.3 Základní metody speciálně pedagogické diagnostiky	35
3.4 Obecné metody speciálně pedagogické praxe	38
3.5 Souhrn	40
4 Vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami	42
4.1 Vývoj přístupu ke vzdělávání znevýhodněných jedinců	42
4.2 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice	47
4.3 Speciální vzdělávání a jeho formy	51
4.4 Souhrn	54

PROBLEMATIKA EDUKACE A ROZVOJE OSOB SE SOMATICKÝM ZNEVÝHODNĚNÍM

5	Zdravotní a tělesné postižení	56
5.1	Vymezení zdravotního a tělesného postižení	56
5.2	Vymezení a význam pedagogiky tělesně postižených	59
5.3	Centrální obrny	62
5.4	Míšní obrny	80
5.5	Periferní obrny	80
5.6	Myopatie	81
5.7	Vrozené malformace	84
5.8	Specifika edukace žáků s tělesným postižením	87
5.9	Souhrn	102
6	Zdravotní znevýhodnění	104
6.1	Vymezení zdravotního znevýhodnění	104
6.2	Epilepsie	106
6.3	Alergie a astma	113
6.4	Roztroušená mozkomíšni skleróza (Sclerosis cerebrospondylitis multiplex)	118
6.5	Souhrn	123

EDUKACE A ROZVOJ OSOB S MENTÁLNÍ RETARDACÍ

7	Mentální retardace	125
7.1	Mentální retardace a příčiny jejího vzniku	125
7.2	Klasifikace a hodnocení (symptomatologie) mentální retardace	130
7.3	Typické znaky vybraných psychických funkcí a schopností	135
7.4	Možnosti edukace (výchovy a vzdělávání) mentálně retardovaných	137
7.5	Souhrn	148

EDUKACE A ROZVOJ OSOB S VYBRANÝMI PORUCHAMI PSYCHICKÉHO VÝVOJE

8	Specifické poruchy školních dovedností a motorické funkce	150
8.1	Specifické poruchy školních dovedností (poruchy učení)	150
8.2	Druhy SPU a jejich základní charakteristika	157
8.3	Specifická vývojová porucha motorické funkce	161
8.4	Charakteristika žáka s poruchami školních dovedností a motorické funkce	162
8.5	Reedukace specifických poruch učení	165
8.6	Chování žáků s poruchami školních dovedností a motorické funkce	171

8.7 Organizace péče o žáky s poruchami školních dovedností a motorické funkce	172
8.8 Souhrn	175
9 Pervazivní vývojové poruchy	176
9.1 Vybrané pervazivní poruchy a jejich charakteristika	180
9.2 Charakteristika projevů autismu	188
9.3 Edukace a rozvoj jedinců s autismem	191
9.4 Souhrn	194

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ PRAXE U OSOB S VYBRANÝMI PORUCHAMI CHOVÁNÍ A SOCIÁLNÍCH VZTAHŮ

10 Patologické jevy spojené s prostředím rodiny jako problém pro speciální pedagogiku	196
10.1 Poruchy ve výchově a funkcích rodinného prostředí	198
10.2 Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (syndrom CAN)	202
10.3 Psychická deprivace v dětství	206
10.4 Rizikové faktory a sociální důsledky nevhodného působení rodiny	207
10.5 Souhrn	210
11 Vývojové poruchy chování v dětském věku a dospívání	212
11.1 Terminologické pojetí poruch chování	212
11.2 Příčiny vzniku a rozvoje poruch chování	215
11.3. Klasifikace poruch chování	218
11.4 Poruchy chování a vývoj disociality	221
11.5 Vybrané poruchy chování a jejich klinické znaky	224
11.6 Porucha aktivity a pozornosti (ADHD, ADD)	228
11.7 Možnosti práce s jedinci s poruchami chování	230
11.8 Účinnost práce v případech poruch chování	234
11.9 Souhrn	235
12 Závislost a zneužívání psychoaktivních látek	237
12.1 Psychoaktivní látky	237
12.2 Poruchy vyvolané zneužíváním psychoaktivních látek	238

12.3 Faktory zvyšující pravděpodobnost rozvoje závislosti na psychoaktivních látkách	242
12.4 Závislost a škodlivé užívání alkoholu	245
12.5 Závislost a škodlivé užívání vybraných nealkoholových látek	247
12.6 Sociální důsledky, možnosti léčby a prevence	249
12.7 Souhrn	254
13 Delikventní chování	255
13.1 K pojmům delikvent, delikvence, kriminalita	255
13.2 Faktory zvyšující pravděpodobnost kriminálního chování	256
13.3 Osobnostní a psychické charakteristiky delikventů	261
13.4 Typologie delikventní subkultury	264
13.5 Možnosti práce s delikventními jedinci	269
13.6 Účinnost terapie a práce s delikventy v rámci penitenciárního procesu	274
13.7 Souhrn	276
Summary	278
Použitá literatura	284
Slovník používaných zkratk	294
Jmenný rejstřík	295